

REGISTERBLAD

Namn och datum: Mattias Jansson (981020 och 991008), Anders Plenker-Tind (990120)

OMRÅDE AV RIKSINTRESSE FÖR NATURVÅRD I STOCKHOLMS LÄN

Områdesnummer och namn:

NRO01024 KORPBERGET

Kommun: Salem (0128) och Södertälje (0181)

Kartblad: 10I SV

Area: Ca. 70 ha land

Naturgeografisk region: 24 Svealands sprickdalsterräng med lerslättsdalar och sjöbäcken

Landskapsformer: Sprickdalslandskap

Riksvärde

Naturskog	Ädellövskog	Flora
-----------	-------------	-------

Värdeomdöme: Områdets botaniska värden utgörs av ädellövskogen i allmänhet och Korpberget – Lindängen med sin "sydväxtberg flora" i synnerhet. Söderläget, den kalkhaltiga jorden samt kontinuiteten i markanvändningen är viktiga faktorer som gynnar den speciella floran. Murgrönan har här en av sina sällsynta reliktförekomster.

Området är väldokumenterat och har stor betydelse som exkursionslokal för skolor, botaniska föreningar m. fl. och som utflyktsmål för rörligt friluftsliv.

Huvudkriterier: C

Förutsättningar för bevarande: Områdets ädellövskogskaraktär bevaras för att kunna ge skydd åt de botaniska värdena. Ädellövskogen får inte slutavverkas och röjningar får utföras endast i naturvårdande syfte. Naturvärdena kan skadas om t. ex. skogsavverkning, bebyggelse eller anläggningar utförs i området.

Säkerställande: Korpbergets naturreservat. Reservatet är anmält till Natura 2000.

Områdets huvuddrag: Viksbergsområdet når i väster fram till Södertäljevikens nordligaste del. Området omfattar Mälarkusten från Högantorp ner till Lindängen samt Korpberget och lövträdsbården söder om berget. Söder om Högantorp rinner en meandrande bäck förbi en restaurerad gammal vattenkvarn från cirka år 1800 ner genom en före detta beteshage med ädla lövträd och ädellövskogen fortsätter, om än uppblandad med hassel och andra lövträd, ned mot Lindängen. I nordost växer blandskog med tall som dominerande trädslag.

Korpberget, som ligger 80 m. ö. h., avgränsas i norr och söder av tidigare uppodlade dalgångar, numera med anlagda golfbanor. Berget stupar brant mot söder. Mellan berget och åkermarken växer en

"randlövskog" som domineras av ädla lövträd, främst ek och lind. Rasbranten i söder har ett gynnsamt mikroklimat, som tillsammans med tillgången på kalk ger upphov till en ovanlig och synnerligen rik växtlighet. Under ädellövträden växer förutom den ovanliga buskvickern de flesta andra lundarterna, t. ex. vårärt, lungört och hässleklocka. På bergsbranten växer den troligen största förekomsten av murgröna i Stockholmstrakten. Murgrönan är en relik från tider med varmare klimat, men har lyckats hålla sig kvar på enstaka lokaler trots att den nu för tiden sällan sätter frukt och ofta inte ens blommar i dessa trakter. Vid Korpberget befinner den sig nära sin absoluta nordgräns i landet. På bergets krön växer blåmunkar.

Lundfloran och ädellövskogen blir ännu yppigare kring Lindängen. Här finns ett stort bestånd av murgröna. Örterna myska och storrams samt de bredbladiga gräsen strävlost och långsvingel är några exempel ur fältskiktet här.

Viksbergsområdet är en klassisk växtlokal. Viksberg var en brunnsort i slutet av 1600-talet och början av 1700-talet och områdets flora dokumenterades redan 1716 av brunnsläkaren Johan Linder. Viksbergsområdet brukar räknas till ett av Stockholmstraktens mest artrika växtlokaler.

Sydväxtberget utgör också livsmiljö för den sällsynta hasselnoken, flera rödlistade och sällsynta insekter och lavar.

Området är även ett omtyckt utflyktsmål för såväl botanister som andra friluftsmänniskor. Korpbergets krön är en omtyckt utsiktspunkt.

Viksbergsområdet ligger delvis i Salems kommun.

Anmärkningar: Arbete pågår 1999 att säkerställa ytterligare ett delområde mellan Högantorp och Lindängen inom riksintresseområdets västra del som naturreservat. Området ingår i Länsstyrelsens naturvårdsprogram (objektnummer 81.06). Mälaren med öar och strandområden omfattas av bestämmelserna i 4 kap. 1 och 2 §§ miljöbalken.

Referenser

Linder J, 1716: Flora Viksbergensis.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1975: Geologiskt intressanta objekt i Stockholms län, inventering utförd av Erik Elfström 1975. Planeringsavdelningen/Naturvårdsenheten Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1977: Inventering av botaniskt värdefulla områden i Stockholms län, utförd av Lars-Erik Kers. Planeringsavdelningen/Naturvårdsenheten, Stockholm.

Länsstyrelsen i Stockholms län, 1983: Naturvårdsprogram för Stockholms län, del 1. Skyddsvärda områden för naturvård och friluftsliv. Del 2. Åtgärdsprogram för 1988-1992. Naturvårdsenheten, Stockholm.

Nordin A, 1994: Rödlistade och hänsynskrävande lavar i några utvalda områden på Södertörn.